

Isk. 0.

70.

Isk. 0.

70.

A B C

KÖNYVETSKE,

A'

NEMZETI
ISKOLÁKNAK

HASZNOKRA.

A B C

oder

Namenbüchlein,

zum Gebrauche

der

National-Schulen

in dem

Großfürstenthume Siebenbürgen

Mit ihrer röm. k. k. apost. Maj. allergnädigster Freiheit.

Hermannstadt.

Bedruckt bei Martin Hochmeister k. k.

priv. Buchdrucker und Buchhändler 1794.

(Koster ungeb. 5 Kr., gebunden 9 Kr.)

Deák és Magyar apró nyomtatás betűk 1. 8.

a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z

Deutsche kleine Druckbuchstaben.

a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z

Deák és Magyar nagy nyomtatás betűk.

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V X Y Z

Grosse deutsche Druckbuchstaben.

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

Deák és Magyar folyó betűk.

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V X Y Z

a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u x y z

Deák és Magyar kéz-írás betűk.

a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z

A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T U V X Y Z

Deutsche Buchstaben in Handschriften.

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z

A magánhangzó betűk, midőn azokat hosszasan ejtik: A magánhangzó betűk, midőn azokat röviden ejtik:

a e i o u ö ü

a e i o u ö ü

II. §. I.

Ba	Be	bi	bo	bu	bö	bü
Áá	bí	bé	bö	bó	bü	—
Coko	ci tzi	ca ka	cu ku	ce tze	—	—
Da	do	di	de	du	dö	dü
Fo	fü	fi	fö	fa	fo	fü
Ge	ga	gu	go	gü	gi	gö
Gyi	gyo	gya	gyö	gyu	gye	gyü
Ha	he	hu	ho	hü	hi	hü
Ja	jö	je	jü	ji	ju	jo
Kö	ke	ki	ko	kü	ka	ku
Lü	la	lö	li	lu	le	lo
Lye	lyö	lya	lyu	lyo	lyü	lyi
Mu	ma	mi	me	mö	mo	mü
No	ne	nö	na	nü	ni	nu
Nya	nyö	nye	nyü	nyu	nyi	nyo
Pi	pa	pe	pu	po	pö	pü
Ra	ro	re	rö	ru	rü	ri
So	sa	su	se	sö	si	sü
Sza	sze	szö	szi	szo	szü	szu
Tu	ti	tü	to	te	tü	ta
Tye	työ	tyi	tyü	tya	tyu	työ
Tso	tsa	tse	tsu	tsi	tsü	tsö
Tza	tzi	tzü	tzo	tze	tzö	tzu
Ve	va	vö	vi	vü	vu	vo
Zu	ze	zi	zö	za	zo	zü
Zsi	zsu	zsö	zsü	zsa	zsa	zso

2.

Ab	ud	ak	öm	öz	ed	ám
Ots	ij	üt	ék	öb	in	öl
At	es	ád	ök	ofz	ón	iz

Ön	il	ök	el	ész	ág	öt
El	ár	ép	ös	úsz	em	út
Al	id	ev	ofz	ét	em	et
Ik	iv	el	üd	és	új	eb
An	if	any	ot	ág	afz	ig
Un	egy	öv	úgy	úl	ég	üt
Om	áts	én	ás	öt	ok	it
Az	iny	ány	en	ék	ek	ün

3.

Bab	bot	bét	bús	dob	dús	dél
Fal	fog	fül	gaz	gém	gyik	göz
Hid	kúr	had	hely	jél	jég	jáfsz
Kád	köd	kép	kés	láb	len	lyuk
Mák	méz	moly	nád	nép	nyak	nytig
Pad	per	pók	rab	rét	rúd	rák
Sas	feb	sir	szem	szin	szösz	szük
Tag	téj	tör	tok	tyúk	tsak	tsik
Tzél	vám	vég	vad	vig	xer	xes
Zaj	züz	zab	zseb	zseb	zsúp	zsák

4.

Bda	bla	bra	chrí	cla	cra
Cne	cta	ctra	dro	fto	fre
Gna	gre	gva	pha	pla	pro
Pfa	pti	phti	qui	fei	fcho
Sma	spe	sphae	sta	stru	tra

5.

Abs	áld	ért	ölt	int	olt
Ing	agg	azt	árt	unt	önt
Enyv	üst	értz	all	ölyv	ámgy
Olly	ott	est	irt	itt	ejt

6.

Bólt	bors	bárd	domb	föld	fűst
Gond	görts	gyöngy	hant	hang	hartz
Jobb	járt	jött	kints	könyv	kults
Lánts	liszt	lomb	mind	most	mert
Nedv	nyárs	nyóltz	póltz	pánt	pénz
Rest	rojt	rántz	ling	izarv	ízárný
Talp	társ	tsont	tsepp	tsenk	tzomb
Vont	vers	vélt	vaks	zöld	zsöld

7.

Frigy	prém	glét	prés	grázd	pléh
Grif	sróf	spék	strutz	drintz	prut

8.

Bra	bar	bars	barst	bonts	bontsd
Da	dar	darv	dönt	dönts	döntsd
Fa	fáj	fájt	félt	félts	féltsd
Go	gon	gond	Györ	György	gyújts
Ha	haj	hajt	hajts	hajtsd	hűtsd
Ja	jár	járt	ka	kar	kart
Le	len	lent	lánt	lant	lántz
Ma	már	marj	mos	most	menyi
Nye	nyer	nyers	nyerfz	ninta	nyomfz
Pe	per	pert	pénz	peng	ponty
Ra	raj	rajt	ránt	rántz	rántsd
Si	sir	sirt	só	sóz	sózd
Szá	szán	szánt	szánfz	szántz	szántsd
Ta	tár	tárgy	tart	tarts	tartsd
Ve	ver	verj	zen	zeng	zengi

§. III.

1.

Bi-ás	bi-al	di-ó	de-ák
-------	-------	------	-------

Fi-ú	fá i	fi-ok	fu-ás
Bu-ár	hé-ás	hi-uz	ku-afz
Jo-áb	le-ány	ma-i	mi-att
No-é	pa is	pi-atz	ri-aszt
Si-on	fu-artz	hi-ú	vi-afz

2.

A-jak	á-gyú	ba-goly	bá-nat
Da-rab	dorong	e-féd	e-rö
Fa-lat	fü-tés	ga-lamb	gyökér
Ha-lom	ho-mok	i-nás	i-tal
Já-rom	ju-hár	kemény	követ
Lá-da	lu-gas	ma-dár	me-zö
Né-ma	nye-reg	o-laj	ö-köl
Pa-lánk	pi-pats	ra-gya	ró-ka
So-vény	sá-tor	sza-káts	szü-ret
Ta-náts	te-ve	tsa-ta	tzi-pó
U-fzó	ú-tza	ve-se	vö-dör
Zá-log	zu-gás	zfi-dó	zfi-neg
Drá-va	drá-ga	dri-da	dra-bant
Fri-gyes	grá-nát	pré-da	kré-ta
Klá-ra	pro-ba	pri-bék	Ptrü-tsök
Spa-nyol	strá-fa	trá-gya	tré-bely

3.

Job-bágy	med-dö	fag-gat
Fagy-gyú	éj-jel	rok-ka
El-len	ol-lyan	fom-ma
In-nét	din-nye	nap-pal
Bor-ral	ros-sad	vesz-szö
Pat-tog	haty-tyu	iz-zad

4.

Bod-nár	ked-ves	bod-za
Hagy-ma	fegy-ver	haj-dú
Jaj-gat	haj-lik	baj-ka
Al-ku	el-me	daj-nok
Fej-sze	fej-tett	buk-tak
Fek-tet	ál-dat	pol-gár
Mol-nar	bal-ta	kul-tsár
Pál-tza	bél-vány	poly-va
Em-ber	bom-lás	szom-széd
Gondos	gyen-ge	han-gya
Ken-kő	fény-lelt	ön-tött
Len-tse	pin-tze	köny-vek
Rep-des	ka-ptza	ár-botz
Dár-da	for-gáts	bor-jú
Bár-ka	bar-lang	er-szény
Hár-tya	gör-tsös	or-tza
Ár-va	ér-zek	fes-lelt
Fös-vény	bot-lott	esz-köz
Fosz-tott	kotz-ka	déz-ma

5.

A-blak	a-bronts	i-brik
Lab-da	na-drág	sá-frány
A-pró	be-gre	i-kra
Si-klos	ká-plány	gyöt-rött
Rá-spoly	i-ftab	o-ftor
E-skütt	o-ftrom	fla-ftrom

IV. §.

1.

Fi-atal	á-ga-zat]	i-té-let
ge-mia	da-li-ás	vi-a-dal

A-ján-dék	e-fze-lös	hé-á-zatt
Di-e-nes	fi-o-kos	i-de-gen
A-po-stol	hé-á-ban	fü-al-lom
I-dé-zet	e-gye-nes	ö rü-i
Le-o-pard	e-pe-dek	ó ra-i
pa-i-fos	a-vú-lok	ö-le-lem
Men-nye-i	mi-ni-om	pi a-tzi
Re-á-jok	rá-a-dok	fkó-fi-om
Spon-gyia	i-sko-la	fi-e-tek
Vi-a-fzos	u-ra-lom	mi-é-ink
Er-de-i	vi-o-la	bi-a-li

2

Por-a-rany	fzám-a-dás	bor-i-vó
Furt-a-gyas	föld-e-dény	hal e-vő
Ál or-tza	a rany értz	hám i-strang
Hon-ü lö	vás-á-ros	kép i-ro
Ke-zes-társ	izt-a-dó	láb-i-kra
Szél-any-ja	föld-ofz-tó	könyv-á-ros
Kész-i-rás	len-o-laj	ke-rék-agy
Vak-a-blok	ál-aj tó	va-dáí-z-eb
Mind-e-gyik	nap-e-fet	nyers-erő
Nyúl-ár-nyék	ör-ál-lás	réz-ön-tő
Sire-á-só	ál-tal út	júh-a-kol
Sze kér-út	Nagy-i da	Gazd-afz-fzon
Sza-bad-út	vad-al-ma	viz-ö-zön

Ha-lát-a-dó	go-nofz-a-ka-ró
Ke-refzt-a-tya	ke-refzt-a-nya
Dal e-ve-ző	felyem e-refz-tő
Te-jes-é-tek	vér mes-é-tek

Szár nyas-e-gér
Lúd a-pról-ék
Le-vél-a-rany
U-tól é tek
Szál-lás-a-dó

ofz-lop-ön-tő
bál-vá-nyi-má-dó
mi-ves-em-ber
fok-i-ha-tó
mész-é-ge-tő

3.

El-a-mult
Meg-a-fzalt
Verd-ál-tal
Ülj-e-löl
Ál-tal-á-fott
E-gyütt-ülünk
El-lent-ál-lok
Fel-ál-do-zom

fel-a-dás
leg-ot-tan
vedd-e-lő
állj-el-lent
leg-al-só
kinn-ü-lök
ird-u-tán
ol-tsad-el
tá-vól-e-fett
e-löbb-ü-zöm
e-lö-é-rő
kör-nyül-árko-lom

4.

Sü-te-mény
Ve-fzett-ség
E-ret-len
Az-e-lött
Bá-nat-ban
U-fzög-nél

al-kot-mány
kép-te-len
tu-dat-lan
ez-u-tán
tu-dos-tól
köny-ved-re
vá-sott-ság
só-ta-lan
na-pon-ként
az-a-latt
kö-vek-ről
ér-tem-is

5.

Min-dun-ta-lan-jót ta-núl-gafs
Ó-jat ma-gad' min-den rosz-tól
I-sten nél nints sem-mi el-rejt-ve
So-ha nem kel-le-ne ha-zud-nunk.
En-ge-del-mes-kedj szü-lé-id-nek.
Fi-gyel-mezz ta-ni-tó-id-ra.
Nap-ról nap-ra töb-bet tanulj

Álmo-dozom
 Di-tséke-dem
 Bor-za-do-zok
 Dű-hös-kö-dés
 Ed-de-ge-lem
 Fo-lya-mo-dás
 Ha-da-ko-zás
 Gyá-mo-li-tó
 E-legyes-leg
 Há-nya-ka-dás
 Ját-szo-do-zom
 Ke-gyel-me-sen
 Lán-go-do-zó
 Lo-bogta-tom
 Mu-lan-dó-ság
 Pél-dá-ló-zom
 O-lál-ko-dó
 Rá-gal-ma-zó
 Zu-goló-dás
 Ve-re-bets-ke
 Té-vely-e-dő
 Rej-te-ge-tés
 Sa-nyar-ga-tó
 Ta-pafz-ta-lom

bűn-tetlen-ség
 e-gész-ség-te-len
 fáj-dal-mat-lan-ság
 baj-no-kos-ko-dás
 esz-te-len-ke-del
 ha-son-lit-ha-tó
 győ-ze-del-mef-ség
 győ-nör-kód-te-tő
 fe-je-de-lem-ség
 i-de-ge-ni-tés
 in-du-la-tof-ság
 ír-gal-mas-ko-dom
 mosto-hál-ko-dó
 kér-dez-de-ge-lem
 nyug-ha-tat-lan-ság
 ne-vez-de-ge-lem
 zö-rög-dő-gö-lés
 pa-na-szol-ko-dás
 fza-ka-dat-la-núl
 pár-tol-ko-dó
 tö-kél-lef-len-ség
 re-pe-dez-te-tés
 vesz-teg-le-te-sen
 fze-ren-tsét-le-nül

§. II.

1.

Ba	hi	bu	be	bo	bau	bey						
Ea	ke	ze	ci	gi	co	fo	cu	ku	cā	gā	cō	zō
Da	do	di	du	de	dei	dau						
Ja	fi	fu	fe	fo	fau	fie						
Ga	go	gi	gu	ge	gau	gā						
Ha	hi	ho	he	hu	heu	hau						
Ja	jo	ji	je	ju	jā	jau						
La	li	lu	le	lo	lā	ld						
Ma	mau	mie	mei	ne	nu	neu						
Va	pi	pu	pe	po	pau	pei						
Ra	ru	re	ro	ri	rei	rau						
Ca	sie	sey	tau	tie	tu	ta						
Ma	vau	ve	vie	va	vor	vo						
Wo	ra	wie	ro	wei	ru	re						
Za	zu	ze	zo	zi	za	zō						

2.

Ab	ob	üb	ach	ich	auch	äch
Eich	euch	eid	öd	aff	of	af
Muf	ag	eig	aug	eck	if	aal
Abt	ehr	ihm	ihn	ihr	ohr	uhr
Ohn	all	eil	öl	am	ihm	um
Ein	an	in	en	ein	un	ap
Dp	ar	er	ir	or	ur	eur
Ihr	as	es	iß	eis	aus	aas

3.

Bad	bub	baum	der	das	für	fiel
Gieb	gut	hin	her	hut	job	iud
Kein	komm	laub	lob	mir	muth	maß
Sein	noth	pein	pech	rad	rein	roct
Gene	sate	tod	tauf	vor	viel	von
Wir	wein	xer	res	zoll	zahn	zeit

4.

Blau	bley	brü	bra	drey	dra	dro
Flei	flie	fren	frau	glei	glo	gna
Grau	gra	flo	fley	fna	fno	fra
Wan	pfei	plau	prei	psa	pro	psalm
Qual	qui	scha	spei	stau	spu	sma
Slo	treu	thra	zween	zwo	zwen	zwar
Chri	chlo	pfle	pfrie	schlei	schma	schnee
Stla	spra	spli	spreu	strau	streu	stroh

5.

Ubt	obs	übt	obst	acht	ochs	ächt
Ost	als	alt	öls	eilt	ulm	eilf
Umt	eng	ung	anz	ens	ins	uns
End	angst	ant	ans	ent	und	eng
Arm	art	erb	irrt	arz	arq	arzt
Ost	erb	arch	erz	erst	ernst	obst
Ust	ist	ost	ist	iz	azt	art

6.

Werb	brod	frain	drat	flug	fromm
Glied	Gnad	grab	fleid	fnab	freis
Phil	pfeil	plag	praf	psal	quecl
Stor	span	stumm	stab	stirb	theil
Traf	thon	zwang	zwecl	flug	pfriem
Schlaf	schmal	schnell	schweib	schwah	spilt
Sprad	streich	streit	strom	rang	steh
Bald	berg	durch	dampf	fern	feind
Giebst	ganz	horn	hirt	jad	jung

7.

Kalb	korn	lust	lang	macht	milch
Nicht	nebst	pelz	post	recht	ring
Gast	sold	tanz	text	wald	wind
Wort	wirft	zart	zank	zunft	zucht

8.

Blind	brunst	christ	bringst	drückst
Flucht	fleisch	fremd	freund	glanz
Grund	geist	flust	knecht	kraft
Wand	pferd	pracht	plump	psalm
Schilf	schlem	spund	stift	stand
Tropf	trost	zwerge	zwirn	pflicht
Wropf	streng	sprung	schlund	schmerz
Schnupst	schrift	schwarz	schwert	schwalme

9.

Ba	bar	bart	barst	bargst	braucht
Da	der	dort	durst	darfst	denkst
Fa	fau	faul	fault	faulst	fültst
Ga	gab	geib	geibt	geihst	grobst
Hie	hier	hirt	herst	hirsch	herrschst
Ko	kor	korb	kerb	kerbst	krafft
La	lan	lang	langt	längst	lenkst
Me	mei	mein	meint	meinst	mengt
Ne	neu	neig	neigt	neigst	nichts
Pa	pab	pappt	papst	papsts	prangst
Ri	rin	ring	rings	ringt	ringst
Si	sin	sing	singt	singst	stirbst
Tau	taub	täubt	täubst	triebst	trinkst
Wie	wir	wirg	wirgt	wirft	wirfst
Za	zan	zank	zankt	zankst	zürnst
Bri	brin	bring	bringt	bringt	brichst
Ble	blei	bleib	bleibt	bleibst	bliebst
Dra	drän	drang	drägt	drangst	dringst
Flü	flüch	flücht	flüchst	fließt	flüchst
Fre	freu	sceun	freund	freunds	fremd
Glau	glaub	glaubt	glaubst	glanz	glänzt
Kli	klin	klüng	klüngt	klüngst	klopft
Knie	knip	knipf	knipst	knipfst	knäuzt

Kra	krach	kracht	krachst	kreuchst	kränkst
Pfa	pfan	pfand	pfands	pfändt	pfändst
Plu	plum	plump	plumpt	plumpst	plakt
Pra	pran	prang	prangt	prangst	probst
Sta	star	stirb	stirbt	stirbst	stündst

Pfla	pflan	pflanz	pflanzt	pfcropft
Schli	schlin	schenk	schlingt	schlingst
Schmi	schmin	schminck	schminckt	schmilzt
Schne	schnei	schneid	schneidst	schnupfst
Schra	schran	schränk	schrank	schrumpft
Schwi	schwimm	schwimmt	schwängst	
Stre	strei	streich	streichst	streichst

S. III.

I.

Au-en	Mo-e	Ther-er	Gen-er
Bai-ern	Hau-er	Jo-ab	Mey-er
Dau-er	Bau-er	Wfau-en	Zwen-en
Ch-er	fau-en	reu-en	Bi-as
Feu-er	Si-on	freu-e	Wo-et

2.

A-dam	Ge-bet	Na-tur	Tho-mas
Bo-den	Hei-land	O-fen	U-fer
Ee-der	Jo-seph	Paul-us	Pa-ter
Da-vid	Kai-ser	Quä-len	Wei-de
E-wa	Le-vit	Re-gen	Ze-iten
Fa-bel	Moj-ses	Si-mon	Au-gen

4.

Rib-be
Wid-der
Tref-fen
Kog-gen
Stel-le
Him-mel
Tren-nung
Kap-pe
Kar-ten
Schloß-fer
Mut-ter

Ab-ler
Lef-zen
Klaf-ter
Mäg-de
Mü-ler
Moh-ren
Syn-be
Mal-ter
Stem-pel
In-sel
war-ten

ahn-den
Häl-ste
Sänf-te
Ant-lich
stopf-te
Märk-te
Arz-nen
Rath-sel
Meß-ger
Ord-nung
Aerzte

4.

Ges-tern
Cum-pfe
Ur-theil
The-kla
Pro-phet
Fähn-drich
Pil-gram
Fen-ster
Men-schen

Strümpf
Sa-phyr
Wün-schen
wa-chen
Na-than
Häu-pter
Die-trich
An-spach
Stam-pfen

Sieg-fried
Pan-kratz
A-gnes
Ste phan
A-pfel
mi-ßen
Has-pel
Al-precht
De-fret

§. IV.

I.

Bau-art
See-in-sel

Fren-ta-sel
Brau-meister

Rach-gier
Re-ben-saft
Schaus

Schau-essen	See-hund	Neu-stift
Bley-a-der	haufällig	Klee-blatt
Drey-e-figt	Dach-zie-gel	Schleif-stein
Frey-ort	Fisch-tuch	Bren-spie-gel
Bey-sit-zer	Fisch-bein	Nord-schein
Neu-gie-rig	Welb-sucht	Wort-streit

2

Aug-a-pfel	Mund-art	Braut-ring
Blut-a-der	Stemm-ei-sen	Kauf-la-den
Leib-ei-gen	Wett-ei-ser	Deutsch-land
Maul-aff	Wald-e-sel	Erb-ri-ch-ter
Meer-en-ge	Brand-opfer	Lob-re-de
Schul-ord-nung	Erd-a-pfel	Land-re-ger

3

Auf-ri-ch-tig	Ob-acht	er-o-bern
Aus-ar-ten	vor-ei-lig	Un-eh-re
her-auf	ab-an-dern	ver-ab-re-den
hin-aus	ent-er-ben	ur-alt

4

Werk-lein	Er-eig-niß	Die-ses-mal
Jüng-ling	Bis-thum	mei-net-hal-ben
Sterb-lich	scherz-wei-se	forg-loß
Freund-lich	un-ar-tig	straf-bar
Höf-lich	Al-ter-thum	thun-lich
Ehr-bar	tu-gend-haft	Mög-lich-keit

B

21

Afrikaner	Sakristaner
Flasche	Bege
Nebel	Pinzel
Tadeln	Kunzel
Florenz	Excelenz
Baubern	unsern
Gütig	harmherzig
Loig	Arithmetik
Englisch	kin-disch
Erholung	Hoffnung
Ehrbarkeit	mehr-malig
Zweyfache	Tapferkeit
Baghaftes	Richtigkeit
Säuglinge	englisches
Krankheiten	Wirthin-neu
Lustbarkeiten	vier-maliges
Tadelhaftes	Rö-nigin-nen
Lüderlich-keiten	gegen-wärtiges

Darans	worauf	warum
Dar ein	worüber	worum
Dar in	worunter	Darum
Kirchen-amt	Andachts-ei-fer	Des-sent-hal-ben

Uib-les	für	ü-beles	mang-le	für	man.ge-le
Wi-drig	—	wi-de-rig	en-glich	—	en-ge-lisch
Uib-rig	—	ü-be-rig	seg-nen	—	se-ge-nen
Nied-rer	—	nie-de-rer	hung-rig	—	hun-ge-rig
Ei-frig	—	ei-ferig	löf-te	—	lö-se-te

Ler-ne im-mer gu-te Sa-chen.
 Mei-de al-le bö-sen Din-ge
 Got-tes Au-gen se-hen al-les.
 Men-schen sol-len nie-mals lü-gen
 Fol-ge dei-nen lie-ben Ael-tern.
 Hö-re flei-ßig dei-ne Leh-ter.
 Ler-ne täg-lich et-was Neu-es
 Em-pfan-gen, ver-zei-hen.
 be-te-te, bau-e-te, lo-be-te
 heu-tige, nei-de-te quä-le-te.
 re-de-te, zei-ge-te ar-bei-te-te

Wit-zi-ge, glä-ser-ne, häu-si-ge
 Ma-ria, Chri-sti-na • Jo-se-pha
 Kai-se-rinn, Kö-ni-ginn, Kur-für-stinn
 Por-tu-gall, Spa-ni-en, Schle-si-en
 The-re-si-a, Ama-li-a
 Eli-sa-beth, Ita-li-en
 Buch-sta-bi-ren, tri-um-phi-ren
 In-be-rei-ten, ver-fer-ti-gen
 Buch-dru-cke-ry, Stü-ck-gie-ße-ry
 Kon-stanti-no-pol, Ja-nu-a-ri-us

§ V.

Rövid Oktatások

Fél-jed az I-stent, jót-tse-le-kedgy, sen-ki-től
se tarts.

A' rest-ség min-den go-nosz-ság-nak kez-dete
Mun-ka u-tánn é-des a' nyú-go-da-lom.

A' ki so-kat be-szék, vagy so-kat tud, vagy
so-kat ha-zud.

A' ki bán kó-dik vét-kén, kön-nyen nyer en-
ge-del-met.

Ne szólj ar-ról a' mit jól nem tudsz.
El-ne bizd magad' ha sze-ren-tsés vagy
Sze-ren-tsét-len-séged-ben két-ség-be ne esz.
Sem-mit se i-gérj a' mi-nek u-ra nem le-hetsz.
A' rest em-ber min-de-nek e-lőtt u-tá-la-tos.
A' ki má-so-kat tsal-ni a-kar, többnyi-re
ma-ga tsa-lat-ta-tik-meg.

Nem kell rosz-szat rosz-szal fi-zet-ni.
A' mit ö-rö-mest te-szünk, nem e-sik ne-he-
zünk-re

Sze-gény em-ber szán-dék-ját ból-dog I-sten
birja.

A' kit egy-szer ha-zug-sá-gon ér-tek, el-
veszti hi-telet.

S. V.

Kurze Sittenlehren.

Fürchte Gott, thue recht, scheu nie-ma-n-den.

Miß-gang ist al-ler La-ster An-fang.

Nach ge-tha-ner Ar-beit ist gut ru-hen.

Wer viel re-det, muß viel wis-sen o-der viel lügen.

Wer den Feh-ler be-reu-et, dem ver-zeiht man gern.

Schweig von dem je-ni-gen, was du nicht recht weißt.

Sei nicht stolz, wenn du glück-lich bist.

Ver-zage nicht im Un-glück-e.

Ver-sprich nichts, was du nicht hal-ten kannst

Ei-nen fau-len Men-schen ver-ach-tet je-der-mann

Wer an-de-re be-trü-gen will, der wird oft am mei-sten be-tro-gen.

Man muß nicht bö-ses mit bö-sem ver-gel-ten

Der Geiz ist ei-ne Wur-zel al-les Ui-bels.

Was wir gern thun, das fällt uns nicht schwer

Der Mensch denkt, Gott lenkt.

Wer ein-mal ge-lo-gen hat, dem glau-bet man sel-ten wie-dor.

A' go nosz-té-vöt nem tsak a' jám-bor-em-be-
rek, ha-nem a' rosz-szak is meg-ve-tik.
Jobb kints-nél a' jó e-géf-ség, és a' jó ér-
költz töb-bet ér a' ta-nult-ság-nál,
A' mit meg-nem má-fol-hatsz, azt bé-ke-fé-
ge-sen el tür-jed.

A' ki zú-go-ló-dáf-sal vég-zi azt, a' mit tennie
kell, ma-ga te-szi ter-he febb-bé é-le-tét:

Em-ber ség ál-tal senki sem sèr-tö-dik-meg, a'
go-rom-ba-ság pe-diggyü-löl-séget tá-maszt
Nem-lehet min-den em-ber tzi-fra ru-hás, de
a' tsi-nofság min-denik-től ki te-lik.

Nem a' fo-gyat-ko-zá-so-kat, ha-nem a' jó er-köl-
tsö-ke-t kell az em-be-rek-ben kö-vet-ni.

A' ki fe-le-ba-rát-ja sze-ren-tsé-jén meg szo-mo-
ro-dik, rosz fzi-vet mut-at.

A' ki if-ju sá-gá-ban nem tanul, meg si-rat-ja
azt vén ségé-ben.

A' ki más-nak ver-met ás, ma-ga e-fik be-lé,
Ne hir-te-len-kegy í-té-le-ted-del, míg a' dol-
got jól meg-nem hal-lod, és várd meg, míg
má-sok ki be.szél-lik ma-go-kat.

§ VI.

Atyának †, és Fiúnak †, és Szent Lélek Istennek
nevében †, Amen.

Az-

Ein La-ster-haf-ter wird nicht nur von gu-
ten, son-dern auch von bö-sen Men-schen
ver-ach-tet.

Ge-sund-heit ist bes-ser als Reich-thum, und
Tugend gilt mehr als Klug-heit.

Was man nicht än-dern kann, das muß
man ge-dul-dig lei-den.

Wer das mit Mur-ren thut, was er doch
thun muß, der macht sich selbst das Lei-den
schwer.

Durch Höf-lich-keit wird nie-mand be-lei-di-
get, a-ber Grob-heit macht Fein-de.

Es kann nicht je-der schö-ne Klei-der ha-ben,
a-ber rein-lich kann je-der-mann seyn.

Nicht die Feh-ler, son-dern die Tu-gen-den der
Men-schen muß man nach-ah-men.

Wer sich über das Glück sei-nes Näch-sten be-
trü-bet, der zei-get ein bö-ses Herz.

Wer in sei-ner Ju-gend nichts ge-ler-net hat,
der be-klaget es im Al-ter.

Wer dem an-de-ren ei-ne Gru-be gräbt, fällt
leicht selbst hin-ein.

Ur-thei-le nie, ehe du die Sa-che recht gehö-ret
hast, und laß die Leu-te aus-reden.

VI.

Im Namen Gottes des Vaters †, und des Sohnes
†, und des heiligen Geistes †, Amen.

A z U r I m á d s á g a.

Mi Atyánk, ki vagy Mennyekben. Szenteltetésék a' te Neved; Jöjjön te Országod; Légyen te akaratod, miképpen Mennyben, azonképpen a' földön is. Mi kenyerünket minden napit adgyad nekünk ma. És bocsásd meg nekünk a' mi vétkeinket, mi képpen mi is meg bocsátunk ellenünk vétetteknek. Es ne vigy minket a' kísértetbe. De szabadíts a' gonosztól. Amen.

A z A n g y a l i I d v e z l e t.

Idvez légy Mária, malasztal tellyes; Ur vagy te veled; te vagy áldott az Aszszonyi állatoknak között; és áldott a' te méhednek gyümöltse Jéhus. Aszszonyunk Szűz Mária, Istennek Szent Anyja, Imádggy mi érettünk bűnösökért, most, és halálunknak óráján. Amen.

A z A p o s t o l i H i t - V a l l á s.

Hiszek egy Istenben, mindenható Atyában Menynek és Földnek teremőjében, és Jéhus Krisztusban ő egy Fiában mi Urunkban. Ki fogontaték Szent Lélektől, születék Szűz Máriától. Kinzaték Pontzius Pilátusnak alatta. Megfeszítették, meg hala, és el temetteté. Szálla alá Poklokra, harmad napon halottaiból fel-tá-mada. Méne Mennyekbe, ül a' mindenható Atya Istennek jobja felől. Onnan léfzen el jöven-dő,

Das Gebet des Herrn.

Vater unser, der du bist in dem Himmel. Geheiliget werde dein Namen. Zukomme uns dein Reich. Dein Willen geschehe wie im Himmel, also auch auf Erde; Gib uns heut unser tägliches Brod. Und vergieh uns unsere Schulden, als auch wir vergeben unsern Schuldigern. Und führe uns nicht in Versuchung. Sondern erlöse uns von dem Uebel. Amen.

Der englische Gruß.

Gegrüßet seyst du Maria, voll der Gnaden, der Herr ist mit dir. Du bist gebenedeyet unter den Weibern, und gebenedeyet ist die Frucht deines Leibes, Jesus. Heilige Maria Mutter Gottes, bitt für uns arme Sünder jetzt und in der Stunde unsers Absterbens. Amen.

Das apostolische Glaubensbekenntniß.

Ich glaube an Gott den Vater, allmächtigen Schöpfer Himmels und der Erde. Und an Jesum Christum seinen eingebornen Sohn, unsern Herrn. Der empfangen ist von dem heiligen Geiste, geboren aus Maria der Jungfrau. Gelitten unter Pontio Pilato, gekreuziget, gestorben, und begraben. Abgestiegen zu der Hölle, am dritten Tage wieder auferstanden von den Todten. Aufgefahen in den Himmel, sitzt zu der rechten Hand Gottes des allmächtigen Vaters. Von dan-

dő, ítélni eleveneket és holtakat. Hiszek Szent Lélekben. Közöséges Keresztény Anyaszentegyházat. Szenteknek edgyeségét. Bűnöknek bocsánatját Testnek fel-támadását, és az örök életet, Amen.

Reggeli Imádság.

Első gondolatimat Te hozzád igazítom Uram Istenem! vedd bé fiui hálaadásomat azon nagy jó voltodért, hogy nékem ezt a' napot-is erőben, és egélségben meg engedted érnem; az által mutatod, hogy Te én rólam nappal 's éjjel atyai gondviseléssel szorgoskodik, hogy Te töled függök, és hogy Te életnek, 's halálnak Ura vagy.

Meg alázom magamat előtted Menynek, és földnek Alkotó Istene! szeretlek Tégedet mint jó tévő kegyes Atyámat.

Vajhamint alázatos, hálaadó teremtményedhez illik, mindenkor úgy visellyem magamat. Te adsz ma nékem számtalan szempillantásfokat, mellyekben önnön boldogságomat meg szerezhettem, hanem add nékem szent Malasztodat is, hogy még csak egy szempillantást sem vesztegessék el hofzontalanúl, hogy gyakran elmélkedgyek Felőled, hogy Szüleimnek, és Tanítóimnak mindenben engedelmeskedgyek. Nékem eltekéllett szándékom, semmi jót el-nem mulatni. minden gonoszt el-kerülni, csak azt, a' mi igaz, és szükséges beszélni, és Felebarátomat mint önne magamat szeretni.

Erősítsd Uram ezen szándékomat! mert Nálad nélkül semmit, Te benned bedig mindent tehe-

nen er kommen wird zu richten die Lebendigen u. die Todten. Ich glaube an den heiligen Geist, eine heilige allgemeine christliche Kirche, Gemeinschaft der Heiligen. Ablass der Sünden. Auferstehung des Fleisches. Und ein ewiges Leben. Amen.

M o r g e n g e b e t.

Meine ersten Gedanken schicke ich zu dir, o Gott! nimm an den kindlichen Dank für die große Gutthat, das du mich wieder frisch und gesund hast erwachen lassen; du lehrest mich dadurch, das du Tag und Nacht väterlich für mich sorgest; daß ich von dir allein abhänge, daß du der Herr über Leben und Tod bist.

Ich demüthige mich vor dir, o Schöpfer Himmels und der Erde, ich liebe dich als meinen gütigen und wohlmeinenden Vater.

Möchte ich mich doch auch allzeit als dein gehorsames und dankbares Kind bezeigen; du giebst mir heut viele Augenblicke, in welchen ich meine Glückseligkeit befördern kann; gieb mir aber auch deine Gnade, daß ich keinen Augenblick ungenützt vorbeigehen lasse, daß ich öfters an dich denke, daß ich meinen Aeltern und Lehrern in allem gehorsame. Mein ernstlicher Vorsatz ist nichts Gutes zu unterlassen, alles Böse zu meiden, nur das, was wahr und nützlich ist, zu reden, und meinen Nächsten wie mich selbst zu lieben.

Stärke o Herr mein Vorhaben, denn ohne dich kann ich nichts, in dir aber vermag ich Alles:

tehetek. Sies o Istenem az én segedelmemre ,
légy nékem ma, és mindenkoron Oltalmam , ka-
lauzom, Istápom, és végre nagy jutalmom! Am.

Mi Atyánk. Idvez légy Mária &c.

Iskola előtt való Imádság.

Jöjj-el Szent Lélek Ur Isten! száld meg hiveid
nek szíveiket, és gerjezd fel bennünk szerete-
tednek tüztét, ki minden különböző nyelvek-
nek fokaságát az igaz Hitnek egyettségébe gyűj-
tötted.

Uram 's Istenem! ki a' te hiveidnek szí-
veiket a' szentLéleknek világosítása által tanítod,
ad nekünk, hogy azon Lélekben a' jókat ér-
tsük, és az ő vigasztalásában mindenkor örven-
dezzünk, a' mi Urunk Jésus Kristus által.

Meenybéli szent Atya! mi a' te gyermekid
mindennapi kenyeret kérünk Tőled, éhezzük
és szomjuhozunk a' te igazságodat, elégits-meg
minket; Lélekben szegények vagyunk, gazda-
gits minket: meg hidegült a' mi szívünk, Iste-
ni szeretettednek tüzével melegítsd meg azt. Mi
Salamonnal könyörgünk a' bőltseségért, az Apo-
stolokkal az erősségért. Küld el hozzánk o ke-
gyelmes Atya szent Lelkedet, ki minket minden
igazságra tanítson; világosítsa értelmünket,
hogy a' jót meg-foghassuk, erősitse elménket,
hogy a' mi Jót most tanúsunk, meg tartsassuk:
mozdítsa akaratunkat, hogy az idvességes
tanúságokat, és intézkedéseket tselekedettel-is telje-
sítbessük; hogy az általa' Te ditsőségedet ne-
vellyük, magunkat, 's felebarátinkat boldogok-
ká

Alles; o Gott eile zu meiner Hilfe, sey heut meine Zuflucht, mein Schirm, meine Stütze, und endlich mein großer Lohn. Amen.

Vater unser. Begrüßet sehest du Maria. &c.

Gebet vor der Schule.

Komm heiliger Geist, erfülle die Herzen deiner Gläubigen, und entzünde in ihnen das Feuer deiner Liebe, der du die Völker aller Zungen in Einigkeit des Glaubens versammelt hast.

O Gott! der du die Herzen der Gläubigen durch die Erleuchtung des heiligen Geistes gelehrt hast; gieb, daß wir in demselben Geiste das, was recht ist, verstehen, und seines Trostes uns allezeit erfreuen mögen; durch Jesum Christum unsern Herrn, Amen.

Herr himmlischer Vater wir deine Kinder, rufen um das tägliche Brod, es hungert und dürstet uns nach der Gerechtigkeit; ersättige uns wir sind arm am Geiste bereichere uns; wir haben leere und kalte Herzen, entzünde uns mit dem Feuer deiner göttlichen Liebe. Wir bitten mit Salamon um die Weisheit, mit den Aposteln um Stärke. Sende uns, o gütiger Vater, deinen Geist, der uns alle Wahrheit lehre, der unseren Verstand erleuchte, damit wir das, was recht ist, verstehen, der unser Gedächtniß stärke, damit wir das Gute so wir jetzt lernen, erhalten, der unsern Willen bewege, damit wir die heilsamen Lehren und Ermahnungen auch im Werke erfüllen, deine Ehre dadurch befördern, uns, und unsere Nebenmenschen glücklich

felig

kát tegyük a' Te szerelmes szent Fiad a' mi Idvezítő Urunk Jézus Kristus által. Amen.

Iskola után való Imádság.

TE hozzád emeljük háláadó szívünket, o minden jóknak Adója! Te minket olly eledellel tápláltál, melly sokkal drágább mintsem az étel 's ital, mellyekkel csak a' romlandó test tartatik. Te mutatsz nekünk utat a' keresz-tény, és egyéb tudományok által az örök, és ideig való boldogságra. De mivel nem elég hal-lani, 's tudni, hanem tselekedettel-is kell tellye-síteni a' jót, adgy erre továbbra-is szükséges ma-lasztot. Vidd végbe, hogy a' böltsefségnek mag-va, mellyet most a' Tanítók szívünkbe vetettek, mentül előbb kikelleyen, virágozzon, és érett korra jusson, hogy ama nagy napon, midőn minket számadásra szollítani fogsz, a' hallot tudományokból sok féle gyümöltseket Te né-ked elő adhassunk. Azon-is kérünk Uram Té-gedet, hogy a' Fejedelmünkre, Szüléinkre, Ta-nítóinkra, és egyéb jótevőinkre, térítsed áldá-ídat, és őket azon jóért, mellyre minket ve-zetnek, az örök életben bőségesen meg-jutal-mazzad, a' mi Urunk JESUS Kristus által. Amen.

Estvéli Imádság.

En Istenem! most már egy nappal közelebb vagyok a' halálhoz, közelebb a' Mennyei hazához. Ma énnékem sok alkalmatosságim va-lának, hogy azt meg érdemelhettem volna. Az én örző szent Angyalom veszedelmektől meg-men-

selig machen, durch Christum deinen lieben Sohn, unsern Herrn und Heiland, Amen.

Gebet nach der Schule.

Mit Danke erheben wir unsere Seele zu dir o Geber alles Guten! du hast uns mit deiner Nahrung erquicket, welche köstlicher ist als Speise und Trank, wodurch nur der verwesliche Leib erhalten wird. Du zeigst uns durch die christlichen und andern Lehren den Weg zu unserer ewigen und zeitlichen Glückseligkeit. Es ist aber nicht genug, daß wir das Gute hören, wir müssen es auch behalten, und im Werke selbst zeigen; Wieb uns daher o Gott! das fernere Gedeihen dazu; mache, daß der Samen der Weisheit, den igt die Lehrer in unsere Herzen gestreuet haben, gleich aufgehe, blühe und zur Reife komme, damit an jenem grossen Tage wo du uns zur Rechenschaft ziehen wirst, wir dir von dem Erlernten hundertfache Früchte aufweisen können. Wir bitten dich auch, daß du deinen Segen über unsere Landesfürsten, über unsere Aeltern, Lehrer und Gutthäter ausgießen, daß du ihnen das Gute im künftigen Leben reichlich vergelten wollest: durch Jesum Christum unsern Herrn, Amen.

A b e n d g e b e t.

Mein Gott! Nun bin ich einen Tag näher zum Tode, und näher zum himmlischen Vaterlande, ich habe heut alle Mittel gehabt, das selbe zu verdienen, durch meinen heiligen Engel sind viele Gefahren von mir abgewendet worden; meine

mentett engem, szüleim, 's Tanítóim a' büntől, melly leg-nagyobb gonosz, meg óltalmaztak, és minden jóra igazgattak engem. Mind ezek én mennyei szent Atyám Te töled származnak.

Mind ezekért tellyes szívemből örvendezve hálákat adok Néked: ha nem az az egy bűnit-tya szívemet, hogy minden hozzám tett intések-hez képest méltán nem viseltem magamat, sem a' jót mindenkor kész jó akarattal nem tselekedtem. De mivel tudom Uram, hogy Te nékem irgalmas Atyám vagy, reménylem, hogy ezen hibáimat, és kéfedelmességemet nékem el-botsátod, mellyektől ezután szorgalmaztatásban fogom magamat őrizkedni. Világosítsd meg Uram az én szemeimet, hogy a' gonosz halálba el-ne alugyam, és az ellenség soha ne ditsekedhesse, hogy győzedelmet vet rajtam, Amen.

Mi Atyánk. Idvez légy Mária.

A fztali Áldás.

MIndeneknek szemei te benned bíznak Ur Isten, és te adsz eledelt nekünk alkalmas idöben: fel-nyitod a' te kezeidet, és bé töltesz minden állatokat áldásiddal.

Mi Atyánk. Idvez légy Mária.

Áldgy-meg minket Ur Isten, és ez ajándékodat, mellyeket a' te jó vóltodból vévendök vagyunk; A' mi Urunk IESUS Kristus által. Amen.

Hála-

meine Aeltern und Lehrer haben mich vor der Sünde, welche das größte Uebel ist gewarnet, und zu allem Guten angeführet, alles dieß kommt von dir mein himmlischer Vater.

Ich danke dir von ganzen Herzen dafür, und freue mich darüber: aber es betrübt mich zugleich, daß ich nicht allen Ermahnungen nachgekommen bin, daß ich das Gute nicht allzeit gern und willig gethan habe. Doch weil ich weiß, daß ich an dir einen barmherzigen Vater habe; so hoffe ich, du wirst mir diese Fehler und Nachlässigkeiten verzeihen, vor welchen ich mich hinfort sorgfältiger hüten werde. Erleuchte o Herr ferner meine Augen, daß ich nicht eines bösen Todes sterbe, das nicht einstens der Feind sich rühmen könne, er sey mein Meister geworden. Amen

Vater unser ꝛc. Ave Maria.

Gebet vor dem Essen.

Aller Augen warten auf dich, o Herr! Du gibst ihnen ihre Speise zu seiner Zeit, du thust deine milde Hand auf, und sättigest alles was da lebet, mit Wohlgefallen, Amen,

Vater unser ꝛc Ave Maria.

Herr Gott Himmlischer Vater segne uns! und diese deine Gaben, die wir von deiner milden Güte zu uns nehmen, durch Jesum Christum unsern Herrn Amen.

Hálaadás Afzta! után.

Ditsérjétek az Urat minden Nemzetségek ;
 Ditsérjétek ötet minden Népek , Mert meg
 erősítettet mi rajtunk az ő Irgalmafsága ; és az
 Ur igazsága örökké meg-marad. Dicsőség
 Atyának, &c.

Mi Atyánk. &c.

Hálát adunk tenéked örök mindenható
 Ur Isten minden jó teteményidért. Ki élz, és
 uralkodol, mind örökkön örökké. Amen.

Reggeli, Déli, és Estvéli tsen-
 getésre való Imádságok.

Az Ur Angyala üdvözlé Szűz Máriát; és
 méhében fogadá a' Szent Lélektől.

Idvez légy Mária, malaszt. &c.

Imé az Úrnak szolgálója; Légyen nekem
 a' te Igéd szerént. *Idvez légy Mária. &c.*

Es az Ige testé lön, és mi bennünk lako-
 zék. *Idvez légy Mária. &c.*

Danksagung nach dem Essen.

Gelobet sehest du Himmlischer Vater, der du
 unsre Leiber mit deinen Gaben gespeiset und
 getränkt hast, erfülle unsre Herzen mit deinen
 Gnaden, daß wir reichlich in allen guten Wer-
 ken zunehmen, und nimmer vor deinem Angesichte
 zu schanden werden.

Vater unser ꝛc. Ave Maria.

Wir danken dir Herr Himmlischer Vater
 durch Jesum Christum deinen geliebten Sohn un-
 sern Herrn, für alle deine Gaben und Wohlthaten;
 der du lebest und regierest in Ewigkeit. Amen

Zum Frühe = Mittag und Abend

Gebet : Läuten.

1. **D**er Engel des Herrn brachte Maria die
 Botschaft, und sie empfing von dem
 Heil. Geiste. Begrüßet seyest du Maria. ꝛc

2. Siehe, ich bin eine Dienerin des Herrn!
 mir geschehe nach deinem Worte. Begrüßet. ꝛc.

3. Und das Wort ist Fleisch geworden, und
 hat in uns gewohnt. Begrüßet, ꝛc.

Könyörögjünk.

Kériünk Uram ; öntsd Lelkünkbe szent malasztodat , hogy a' kik Angyali izenet által Szent Fiad Krisztusnak testesülését meg ismertük , az ő kényszeredése , és kerefzte által a' fel-támadásnak ditsőségeben részesüllyünk ; ugyan azon mi Urunk JESUS Krisztus által. Amen.

§. VII.

Rövid Beszélgetések.

A' kérdeздеgelő gyermek.

Egy gyermek kérdé egykor az Anyát : hová érek én , ha a' városou ki-megyek ? E' meg-felele nékie : a' hostádba. És ha a' hostádon-is által esek ; a' mezőre.

Ezt meg-magyaráztatta magának a' gyermek. Kérdé pedig ismét ujra ; és még tovább hová érek , és hová azután.

Mondá az Anya : hoy faluról falura : városról városra , egy tartományból más tartományba , és végtére a' nagy tengernek partjára fog érni.

G e b e t.

Wir bitten dich o Herr! du wollest deine Gnade in unsere Herzen gießen; auf daß, die wir durch die Botschaft des Engels, Christi deines Sohns Menschwerdung erkennen haben, durch dessen Leiden und Kreuz zu der Glory der Auferstehung gelangen, durch eben selben Christum unseren Herrn, Amen.

S. VII.

Kleine Erzählungen.

Das neugierige Kind.

Ein Kind fragte eines Tages seine Mutter „wo komme ich dann hin, wenn ich zur Stadt hinausgehe?“ sie antwortete: „in die Vorstadt.“ „Und wenn ich nun zur Vorstadt hinaus bin?“ „Auf das Land.“

Das Kind ließ sich dieses erklären: fragte aber immer wieder: „Und wo komme ich denn ferner hin, und wo denn darnach?“

Die Mutter sagte ihm, daß es von Dorfe zu Dorfe, von Stadt, zur Stadt, von einem Lande ins andere, und endlich an das Ufer großer Meere kommen würde.

Elmondatta magának a' gyermek, mi legyen a' tenger, és világnak egyéb részei.

Az Anya el nem mulatta ő nékie arról egy rövid le írást nyújtani.

Annak felette, kívánta a' gyermek azt is tudni: ha úgy volt-e minden e' világon mindenkor. Az Anya pedig meg-mutató nékie, hogy világ kezdetétől fogva nagy változások voltak, és rövid le írásokat elő-adá a' történeteknek.

O édes Anyám! fel-kiált a' gyermek, hol tanulta mind ezeket?

A' könyvekből, úgy mond, édes fiatskám!

A' könyvekből? felele a' gyermek. Adja tehát hamar nekem mind azokat a' könyveket; melyekben az effélék írva vagynak.

De előbb úgy mond, tudnod kell jól olvasni, ha ezeket a' könyveket olvasni, és érteni akarod.

O tehát! fel kiálta, azon léfzek minden ki-telhető igyekezettel, hogy olvasni tanuljak.

Meg is tartotta szavát, és tsak hamar anyira fel-kapott, hogy már jó könyvekből maga is tanulhatott.

A' jámbor erköltsü gyermek.

A' kisl Josef, látván mindennap, hogy fűléi reggel, és este, asztal előtt, és asztal után az Istent imádják, kérdé őket, hogy ezt miért tselekednék? Meg felelték nékie: mert az Isten teremője, és meg tartója mindeneknek. Meg is magyarázták ezt nékie; a' mennyire meg-fognatta gyenge értelme.

Das Kind ließ sich erzählen, was das Meer und die übrigen Theile der Welt wären.

Man ermangelte nicht, ihm eine kleine Beschreibung davon zu geben.

Es wollte hierauf wissen, ob alles immer so in der Welt gewesen wäre. Die Mutter zeigte ihm aber, daß seit dem Anfange derselbigen große Veränderungen vorgegangen wären, und gab ihm einen kleinen Abriß von der Geschichte.

„O, liebe Mutter, rief das Kind aus: wo haben sie das alles gelernet?“

„Aus Büchern, sagte sie, „mein Kind.“

„Aus Büchern?“ versetzte das Kind, „so geben sie mir doch geschwind alle die Bücher, wo dergleichen steht!“

„Ja“ sagte sie, „du mußt erst recht lesen können, wenn du diese Bücher willst lesen, und verstehen lernen.“

„O!“ rief es aus, „so will ich dann allen möglichen Fleiß anwenden, um lesen zu lernen.“

Es hielt Wort, und war bald im Stande sich selbst aus guten Büchern zu unterrichten.

Das fromme Kind.

Der kleine Joseph, welcher täglich sah das seine Aeltern früh und Abends, vor und nach dem Tische zu Gott beteten, fragte sie, warum sie das thaten? man antwortete ihm: weil Gott der Schöpfer und Erhalter aller Dinge ist. Man erklärte ihm dieses, so viel es ihm sein schwacher Verstand erlaubete.

Vagyon-é a' kis gyermekekre is gondja az Istennek, azt kérde tovább. Elhitteték velle tellyességgel, hogy ezek is annak-kegyes ol-talma alatt nevednek.

Tehát, ugy mond tartozom én-is nékie szerezettel, és hálá-adással? Mert, édes szüleim engem' ugy tanítottak, hogy azokhoz háláado-sággal kell viseltetnünk, a' kik velünk jót tesz-nek; és én érzem is azt, hogy én szereztem szüleimet, hogy annyi fok jóval vagynak hoz-zám; a' miért-is örömeft vagyok háládatos.

Igen-is felelének a' szülék, és unyival is inkább, hogy mi magunk is valami jót mutatunk hozzád, mind azt az Istentől-vefűzük, és azért kérjük ötet mindennap könyörgéseinkben.

Tehát, úgy szoll tovább a' gyermek, én is kérhetem ötet. Oh mely fok dolgokért fogom ötet kérni! vallyon meg-adja-é mind azokat a' miket akarok?

Nem, mondának a' szülék, mert te fok-szor olly dolgokat fogsz kérni, a' mellyek ne-ked ártalmadra lehetnek: a' meg lett emberek se-tudják fokszor, mi légyen jóvakra. Ezt meg-mutatták nékie példában-is. Meg fogá azt a' gyermek könnyen. De kérde tovább: hogy mit kérhet tehát az Istentől?

Meg-felelének nékie, te kérhetfz töle böl-tséséget, jó éfzt, kerefztény jó erköltsöket. A' mi pedig a' többi dolgokat illeti, tsak azt kérjed az Istentől, a' mit: jóvadra akar adni.

Ezt tselekedte a' kis Jósef, szüntelen nagyobb töké letefségen iparkodott, és naponként annyira

„Sorget Gott denn auch für die kleinen Kinder?“ fragte er weiter. Man versicherte ihn, daß diese seines vorzüglichen Schutzes genossen.

„Alß“, versetzte er, „bin ich ihm auch wohl Liebe und Dank schuldig? Denn sie, meine lieben Aeltern, haben mich gelehret, daß man gegen diejenigen dankbar seyn müsse, die uns Gutes thun; und ich fühle es auch, daß ich Sie lieb habe, weil sie mir so viel Gutes erwiesen, wofür ich Ihnen mit Freuden danke.“

„Allerdings“ antworteten sie, „und dieß um so vielmehr, da wir selbst erst alles Gute, was wir dir erweisen können, von Gott haben, und darum bitten wir ihn täglich in unserem Gebete.“

„Je nun,“ fuhr das Kind fort, „so kann ich ja auch bitten: O nun wie vielerlen will ich ihn nicht bitten; Gicht er mir denn alles gleich, was ich nur haben will?“

„Nein,“ sagten die Aeltern, „weil du oft um Dinge bitten würdest, die dir schädlich seyn könnten: erwachsene Menschen selbst wissen nicht allezeit, was ihnen gut ist; Sie zeigten ihm solches durch Beispiele. Das Kind begriff dieses leicht fragte aber: was es denn also von Gott bitten könne?

Sie antworteten ihm: „du kannst ihm um Weisheit, und Verstand, und um ein gutes frommes Herz bitten. In Ansehung der übrigen Dinge aber mußt du nur Gott um das bitten, was er dir zu geben für gut hält.“

Dieß that der kleine Joseph, arbeitete he-

nevekedett böltésesége, a' menyire maga öregebe lett, úgy hogy azután Istennek dicsőítésére, és szüleiknek örömekekre élt.

A' gazdálkodó gyermek.

Egy Atya ad vala egyszer-is mászor-is gyermekeinek egynéhány garafokat, és meg engedé, hogy szabadon el költhessék.

Kettejek, bátor semmi fogyatkozások sem vólt, vettek azon valami tsemegéket, megtölték gyomrokat, erszények üresen maradt.

Kettejek pedig el tették azt szorgalmatosan, és abban vólt minden gyönyörködések, hogy azt napjában huszszor-is meg olvasták.

Egyetlen egy gyermek vólt, a' ki annyit gyűjtött össze hogy vehetet magának. Páltzakötő, vagy egy rajzolatot, egy Földképet, egy könyvetskét, vagy más valami haszon vehető; annak felette néha néha adakozott abból valami szegénynek, vagy jádzó társai között egynek másnak valami kis ajándékot adott.

Az Atya, a' ki is szorgalmatosan vigyázott réájok, ki miképpen költi-el pénzét, meg szollitá őket, a' mint egykor együtt voltak: tapasztaltam, édes gyermekeim! hogy ti nem költötétek jól mindnyájan pénzeteket.

Ti néktek a' kik pénzeteket tsemegékre ki adtátok, mi vagyon most? Gyönyörködtetétek azon szempillantásban, el-tűnt, melyben azt meg izlettétek: sőt talám ártottatok-is magatoknak, mivel gyomrokat meg-terheltétek, és azzal reménylett gyönyörködtetéteket meg-keseritetett.

Ti

ständig an seiner Besserung, und nahm täglich eben so an Weisheit, wie an Alter zu, so, daß er hernach Gott zu Ehren, und seinen Aeltern zur Freude lebete.

Das haushälterische Kind.

Ein Vater gab seinen Kindern bisweilen einige Groschen Geld, und ließ ihnen den freyen Gebrauch desselben.

Ein Paar davon, ob es ihnen gleich an nichts fehlte, kauften dafür mancherley Naschereien, stopften sich den Magen voll, und hatten immer nichts in ihrer Tasche.

Zwey andere hoben es sorgfältig auf, und ihr einziges Vergnügen war, daß sie es den Tag zwanzigmahl überzählten.

Ein anderer Knab sammelte sich so viel, bis er sich ein Stoßband, einen Kupferstich, eine Landkarte, ein Büchlein, oder sonst etwas Nützliches dafür kaufen konnte; über dieß gab er bisweilen einem Armen davon, oder machte einem seiner Gespielen ein kleines Geschenk.

Der Vater, der sorgfältig darauf Achtung gab, was für einen Gebrauch sie davon machten, sagete zu ihnen, als sie einst beisammen waren: „Ich finde, meine lieben Kinder! daß ihr euer Geld nicht gut angewandt habet,“

„Ihr, die ihr euer Geld für Naschereien ausgegeben, was habet ihr jetzt?“ euer Vergnügen ist mit dem Augenblicke verschwunden, da ihr noch Schaden damit gethan, indem ihr euch den Magen verderbt und euch also das Vergnügen, das ihr davon gehoffet, verbittert habet. „

„Ihr

Ti ellenben a' kik azt meg tartottátok, azzal semmivel sem vagytok jobbak. Mert az szintén annyi, mint ha nem vólt volna kezetekben. En azért adtam néktek, hogy jó kedvét tegyete magatoknak, és tia' pénzt egyedül azért tartjátok, hogy azt birhassátok. De ez fősvénység, és igen utálatos erköltstelenség.

Te egyedül édes fiam! jora költötted pénzedet, mivel magadnak ollyatén dolgokat szerezteél mellyekben állandó kedved lehet, és mivel azzal másokhoz-is jót mutattál. Ez ám a' tulajdon tzeljaa' pénznek. Tsak egyedül a' jó költés által ér valamit. A' rossz költés pedig inkább téfzi azt ártalmassá, hogy sem hasznossá. Sem fősvénynek nem kell az embernek lenni, sem tékozlónak, hanem magának; és másoknak pénzével hasznot kell hajtani.

Az Anya és a' gyermek.

A' kifs Jofef kenyeret kért az anyától: ugyan akkor illyen beszélgetés támadt közöttök.

Anyá. Igen-is, édes fiam, majd adok: de tudod é jól, hónnét jön a' kenyér?

Jofef. Édes Anyám süttötte azt.

Anyá. Igen is, lisztet, és vizet vettem; meg kevertem, és kovászfal fel-élesztettem hogy meg keljen, és meg dagasztottam a' tészta; azután fára vólt szükség, hogy a' kementzemeg-hüljön, és a' mikor ez elegendőképen meg-melegedet, tésztát meg-süttöttem, és eből

„Ihr im Gegentheile, die ihr es noch habet, seyd dadurch nicht gebessert worden. Denn es wäre eben das, wenn ihr es nicht hättet. Ich gab es euch, damit ihr euch ein Vergnügen machen solltet, und ihr habet das Geld blos, um es zu haben: dies heißt aber Geiz, und ist ein abscheuliches Laster.“

„Du allein, mein Sohn! hast dein Geld gut angewandt, indem du dir Dinge davor geschaffet, die dir ein dauerhaftes Vergnügen machen, und indem du anderen damit Gutes erwiesen hast: dieß ist aber die eigentliche Absicht des Geldes. Nur durch den guten Gebrauch hat es einigen Werth. Ein übler Gebrauch aber macht es mehr schädlich, als nützlich. Man muß also weder geizig, noch verschwenderisch seyn, sondern sich und andern mit seinem Gelde Nutzen schaffen.“

Die Mutter und das Kind.

Der kleine Joseph bat seine Mutter um Brod; da entstand unter ihnen folgendes Gespräch:
Die Mutter. Ja, mein Sohn, ich will dir geben! aber weißt du wohl, woher das Brod kömmt?

Joseph. Ihr habt es gebacken, liebe Mutter.

Die Mutter. Ja ich nahm Mehl und Wasser, rührte, und säuerte es mit Sauerteig daß es aufging, und knetete den Teig; dann war Holz nöthig, den Backofen zu heizen, und als dieser gehörig warm war, da hab ich den Teig gebacken, und es ward daraus eßbares, und ge-
sum

ből lett-el végre az ennivaló egés' ges kenyér.
Ládd édes fiam! mi igen fok kívántatik ahhoz,
hogy lisztből kenyér legyen. De honnét jön
a' liszt?

Joséf. A' buzaszemből. A' molnár őrli
azt a' malomba.

Anya. Honnét jön a' búza?

Joséf. Födből nő. Atyám vetette azt.

Anya. Nem csak vetette, hanem előbb a'
földet meg-szántotta Atyád, meg trágyázta, és
azután vetette bé, és bé-boronálta. Vallyon
elég volt é az édes fiam?

Joséf. Nem: szerelmes Anyám? hanem
Atyám a' búza kalászkodat, egybe szedegette,
le-aratta, kévébe kötötte, a' tsürbe hozta
és ki-tsépelte.

Anya. Jól vagyon, édes fiam! De ki tet-
te azt; hogy a' búza ki-költ, és fel-nőtt? ki
adott ahhoz harmatot, és esőt? és a' napot ki
fényleltette, hogy a' búza meg érje? ki adot
egészséget és bátorságot a' mi munkánkhoz? ki
mentette meg házunkat, 's földünket az ártalmas
szélvészttől? Ezt sem Atyád, sem más egyéb
Ember meg-nem tehetette. De látsad, édes fiam!
mindnyájunknak vagyon egy láthatlan Atyánk,
a' ki minket igen szerez, és reánk gondot visel.
Ez a' nagy Isten. Ezen Isten, avagy-is az a'
láthatatlan Atya azokat miveli javunkra, a' mit
mi emberek meg-nem tehetünk, mivel mi arra
elégtelenek vagyunk. Életünk és javunk, a'
mellyel birunk mind töle vagyon. Ezen ke-
nye

fundes Brod. Sieh mein liebes Kind, so viel gehöret dazu, damit aus Mehl Brod wird. Aber wo kommt denn das Mehl her?

Joseph. Aus Korn. Der Müller mahlet es in der Mühle.

Die Mutter. Wo kommt denn das Korn her?

Joseph. Das wächst aus der Erde. Mein Vater hat es gesäet.

Die Mutter. Nicht allein gesäet, sondern dein Vater hat erst das Land gepflüget, gedünget, und dann den Samen hineingesäet, und ihn unterpflüget, oder eingeegget. Ist aber nun alles geschehen, mein Sohn?

Joseph. Nein, liebe Mutter mein Vater hat das Korn zusammen getragen, geharket, eingebunden, in die Scheuer gebracht und ausgedroschen.

Die Mutter. Ganz recht, mein Sohn. Aber wer hat es denn gemacht, daß der Samen aufging, und fortwuchs, wer gab dazu Thau und Regen? Und wer ließ die Sonne scheinen, damit das Korn reif werden konnte? Wer gab Gesundheit und Sicherheit zu unserer Arbeit? Wer beschützte unser Haus und Feld vor verderblichen Wetter? Dieses alles konnte weder dein Vater, noch sonst irgend ein Mensch machen. Aber, siehe mein Kind, alle Menschen haben einen großen unsichtbaren Vater; der sie sehr lieb hat, und für sie sorget, Gott ist sein Namen. Dieser Gott, oder dieser unsichtbare Vater thut zu unserem Besten, was wir Menschen nicht thun können, weil wir zu schwach dazu sind. Unser Leben, und alles Gute
was*

nyered se volna, édes fiam! ha ezt az Istenem adta volna. Mind ezekért a' jó téteményekért nem kíván ő egyebet tőlünk, hanem tsak hogy engedelmeség által őtet tiszteljük, fizesük, és ő benne keressük örömünket. Ha akarod, jövődöben többet fogok az Istenről szólni. Meg emlékeztets róla.

Joséf. O igen is szerelmes Anyám! azt örömeit tselekezzem.

<i>Magyar, és Német Igék</i>		<i>Ungarisch-u. Deutsche Wörter</i>	
Isten	Gott	Menydörgés	Donner
Angyal	Engel	Kő-eső	Hagel
Ég	Himmel	Jég	Eis
Tsillag	Stern	Tsepp	Tropfen
Nap	Sonne	Első esik	Es-regnet
Hóld	Mond	Hó esik	Schnevet
Világosság	Licht	Menydörög	Donner
Tűz	Feuer	Villámlik	Blitzet
Levegő-ég	Luft	Kő-eső esik	Hagelt
Víz	Wasser	Harmatozik	Thauet
Meleg	Wärme	Ember	Mensch
Hideg	Kalte	Férjfi	Mann
Hó	Schnee	Afzszony	Weib
Eső	Regen	Lélek	Seele
Felhő	Wolke	Esz	Vernunft
Köd	Nebel	Test	Körper
Szél	Wind	Haj	Haar
Harmat	Thau	Oriza	Gesicht
Zuzmaráz	Reif	Szem	Aug
Szélvész	Wetter	Száj	Mund
			Fog

was wir haben, das haben wir von ihm. Auch dieses Brod hättest du nicht, mein Kind, wenn Gott es nicht gäbe. Er verlangt von uns für alle diese Wohlthaten nichts, als daß wir ihn durch Gehorsam ehren, lieben, und uns über ihn freuen sollen. Wenn du willst, will ich dir künfftig noch mehr von Gott erzählen. Erinnere mich.

Joseph. O ja, liebe Mutter! das will ich gern thun.

Magyar, és Német Igék.

Ungarische- u Deutsche Wörter

Fog	Zahn	Térd	Knie
Ál	Kinn	Tsont	Bein
Nyál	Speichel	Hus	Fleisch
Iz-érzés	Geschmack	Vér	Blut
Hallás	Gehör	Bőr	Haut
Szakál	Bart	Verejték	Schweiß
Nyak	Hals	Élni	Leben
Fül	Ohr	Hallani	Hören
Kar	Arm	Szeretni	Lieben
Kéz	Hand	Gyülni	Hassen
Uj	Finger	Halgatni	Schweigen
Köröm	Nagel	Szolni	Reden
Ököl	Faust	Sírni	Weinen
Er	Aber	Nevetni	Lachen
Mely	Brust	Enni	Essen
Oldal-tsont	Ribbe	Inni	Trinken
Has	Bauch	Alunni	Schlafen
Szív	Herz	Almodni	Träumen
Gyomor	Magen	Alani	Stehen
		D	Járni

Magyar, és Német Igék. | *Ungarisch= u. Deutsche Wörter*

Járni	Gehen	Kés	Messer
Futni	Laufen	Villa	Gabel
Ülni	Sitzen	Pohár	Glas
Fekünni	Liegen	Konyha	Küche
Dolgozni	Arbeiten	Szakátsné	Köchin
Nyugodni	Ruhen	Fa	Holz
Egészség-	Gesund	Tűzhely	Herd
ben lenni	senn	Hólt-szén	Kohle
Betegség-	Krank	Eleven-	
ben lenni	senn	szén	Glut
Meg-halni	Sterben	Fa zék	Topf
Ház	Haus	Nyárs	Bratspies
Fal	Wand	Főzni	Kochen
Ajtó	Thüre	Sütai	Braten
Lakat	Schloß	Forni	Sieden
Kulcs	Schlüssel	Ruha	Kleid
Szeg	Nagel	Süveg	Hut
Kamara	Kammer	Ing	Heim
Kötél	Strick	Nadrág	Beinkleider
Kút	Brunn	Palást	Mantel
Kementze	Ofen	Főkötő	Haube
Pintze	Keller	Kapots	Schnalle
Istálló	Stall	Gyöngy	Perl
Gyertya-	Leuchter	Erszény	Beutel
tartó		Tzipellő	Schuh
Koppantó	Lichtschere	Oskola	Schule
Asztal	Tisch	Könyv	Buch
Pad	Bank	Tábla	Tafel
Étek	Speise	Papiros	Papier
Ital	Trank	Penna	Feder
Kalán	Löffel	Tenta	Dinte

Magyar és Német Igég. Ungarisch-u. Deutsche Wörter

Viasz	Bachs	Ora	Stund
Levél	Brief	Reggel	Morgen
Kréta	Kreide	Tegnap	Gestern
Mester	Meister	Ma	Heut
Parantsolni	Befehlen	Pénz	Geld
Reáfigyel-	Aufhor-	Réz-Pénz	Kupfergeld
mezni	chen	Ezüst Pénz	Silbergeld
Tsátsogni	Schwätzen	Kraitzár	Kreuzer
Tanitani	Ehren	Garas	Groschen
Tanulni	Lernen	Tizes	Zehner
Olvadni	Lesen	Hufzas	Zwanziger
Irni	Schreiben	Forint	Gulden
Idő	Zeit	Talér	Thaler
Eszkendő	Jahr	Arany	Dukaten
Tavaszi	Frühling	Meszel	Seitel
Nyár	Sommer	Itze	Halbe
Ősz	Herbst	Pint	Maas
Tél	Winter	Akó	Eimer
Hónap	Monat	Hordó	Fas
Hét	Woche	Drága	Thener
Nap	Tag	Otsó	Bohlseil
Vasárnap	Sonntag	Font	Pfund
Hetfő	Montag	Máza	Centner
Kedd	Dienstag	Atya	Vater
Szerda	Mittwoch	Anyá	Mutter
Tsötör-	Donners-	Fiu	Sohn
tök	tag	Léány	Tochter
Péntek	Freitag	Mező	Feld
Szombat	Sonnabend	Hegy	Berg

Magyar, és Német Igék Ungarisch- u. Deutsche Wörter

Völgy	Thal	Kenyér	Brod
Szántó-föld	Acker	Sütni	Backen oder braten
Vetni	Säen	El-adni	Verkaufen
Aratni	Ernten	Venni	Kaufen
Gyűjteni	Sammeln	Fizetni	Tauschen
Tsűr	Schürer o: der Stadel	Kereskedni	Handeln
Tsépelni	Dreschen	Tsalni	Betrügen
Mérni	Messen	Hazudni	Lügen
Örölni	Mahlen	Eskünni	Schwören
Malom	Mühle	Átkozni	Verfluchen
Lizt	Mehl		

Szám.	-	-	-	-	-	-	-	-	Zahl
Számlálni	-	-	-	-	-	-	-	-	Zählen
Egy	I	Eins	1						
Kettő	II	Zwey	2						
Három	III	Drey	3						
Négy	IV	Vier	4						
Öt	V	Fünf	5						
Hat	VI	Sechs	6						
Hét	VII	Sieben	7						
Nyóltz	VIII	Acht	8						
Kilentz	IX	Neun	9						
Tíz	X	Zehn	10						
Tizenegy	XI	Elf	11						
Tizenkettő	XII	Zwölff	12						
Tizenhárom	XIII	Dreizehen	13						
Tizennégy	XIV	Vierzeheh	14						

Szám. - - - - - Bahl.
Számlálni - - - - - Bählen.

Tizenöt	XV	Fünfzehn	15
Tizenhat	XVI	Sechzehn	16
Tizenhét	XVII	Siebenzehn	17
Tizennyóltz	XVIII	Achtzehn	18
Tizenkilentz	XIX	Neunzehn	19
Husz	XX	Zwanzig	20
Harmintz	XXX	Dreßig	30
Negyven	XL	Vierzig	40
Ötven	L	Fünzig	50
Hatvan	LX	Sechzig	60
Hetven	LXX	Siebenzig	70
Nyóltzvan	LXXX	Achtzig	80
Kilentzven	XC	Neunzig	90
Száz	C	Hundert	100
Kétszáz	CC	Zweyhundert	200
Háromszáz	CCC	Dreßhundert	300
Négyfáz	CCCC	Vierhundert	400
Ötfáz	D	Fünshundert	500
Hatfáz	DC	Sechshundert	600
Hétfáz	DCC	Siebenhundert	700
Nyóltzfáz	DCCC	Achthundert	800
Kilentzfáz	DCCCC	Neunhundert	900
Ezer	M	Tausend	1000

M O D U S

MINISTRANDI ET RESPONDENDI

S A C E R D O T I.

I*mprimis* Minister *flectens aleva* Sacerdotis ut *sequitur.*

In Nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen.

Sacerdos. Introibo ad Altare DEI.

Minister. Ad DEUM, qui lætificat juventutem meam.

Sac. Judica me DEUS & discerne causam meam: de gente non sancta ab homine iniquo, & doloſo erue me.

Min. Quia tu es DEUS fortitudo mea, quare me repulisti, & quare tristis incedo, dum affligit me inimicus?

Sac. Emitte lucem tuam, & veritatem tuam: ipsa me deduxerunt, & adduxerunt, in montem sanctum tuum, & tabernacula tua.

Min. Et introibo ad Altare DEI, ad DEUM qui lætificat juventutem meam.

Sac. Confitebor tibi in Cythara DEUS, DEUS meus, quare tristis es anima mea, & quare conturbas me?

Min. Spera in DEO: quoniam adhuc confitebor illi salutare vultus mei, & DEUS meus.

Sac. Gloria Patri, & Filio, & Spiritui Sancto.

Min-

Min. Sicut erat in principio, & nunc & semper, & in secula sæculorum. Amen.

Sac. Introibo ad Altare DEI.

Min. Ad DEUM, qui lætificat juventutem meam.

Sac. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

Min. Qui fecit Cælum, & terram.

Sac. Confiteor DEO Omnipotenti, &c.

Min. Misereatur tui Omnipotens DEUS, & dimissis peccatis tuis, perducatur te ad vitam æternam.

Sac. Amen.

Minister se inclinans dicit.

Confiteor DEO Omnipotenti, Beatæ MARIÆ semper Virgini, Beato Michaeli Archangelo, Beato Johanni Baptistæ, Sanctis Apostolis Petro & Paulo, omnibus Sanctis, & tibi Pater: quia peccavi nimis cogitatione, verbo & opere: (*Percutiens sibi pectus dicit:*) mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa. Ideo precor Beatam MARIAM semper Virginem, Beatum Michaellem Archangelum, Beatum Joannem Baptistam, Sanctos Apostolos Petrum, & Paulum omnes Sanctos, & te Pater orare pro me ad Dominum DEUM nostrum.

Sac. Misereatur tui omnipotens, &c.

Min. Amen.

Sac. Indulgentiam absolutionem, & remissionem

tionem peccatorum nostrorum tribuat nobis
Omnipotens, & misericors Dominus.

Min. Amen.

Sac. DEUS tu conversus vivificabis nos.

Min. Et plebs tua lætabitur in te.

Sac. Ostende nobis Domine misericordi-
am tuam.

Min. Et salutare tuum da nobis.

Sac. Domine exaudi orationem meam.

Min. Et clamor meus ad te veniat.

Sac. Dominus vobiscum.

Min. Et cum spiritu tuo.

Post Introitum veto.

Sac. Kyrie eleison.

Min. Kyrie eleison.

Sac. Kyrie eleison.

Min. Christe eleison.

Sac. Christe eleison.

Min. Christe eleison.

Sac. Kyrie eleison.

Min. Kyrie eleison.

Sac. Kyrie eleison.

Sac. Dominus vobiscum.

Min. Et cum spiritu tuo.

*Sacerdos, in fine collectæ: Per omnia sæcu-
la sæculorum. Minister illi respondet; Amen.*

Ad finem Epistolæ. D E O gratias.

*In quatuor temporibus autem, & in quibusdam
Sacris ante Orationem dicit Sacerdos: Flectamus
genua.*

Minister respondet: Levate.

*Lectis Epistolis, Graduali, & Alleluja, vel
Tra.*

Tractu Minister, accipit Missale, & dum sacerdos Benedictionem dicit in medio Altaris, portat, & applicat ad dextrum cornu Altaris, lecturo Evangelium.

Deinde Sacerdos: Dominus vobiscum.

Min. Et cum spiritu tuo.

Sacerdos signat librum Cruce, & se dicens: Sequentia sancti Evangelii secundum &c.

Minister item signat se dicens: Gloria tibi Domine,

Min. Lecto Evangelio: Laus tibi Christe.

Sac. Dominus vobiscum.

Min. Et cum spiritu tuo.

Minister post Offertorium porrigit Sacerdoti præparaturo Calicem, Vinum, & Aquam, statimque lavat illi digitorum extremitates.

Sac. Orate Fratres.

Min. Suscipiat Dominus hoc Sacrificium de manibus tuis, ad laudem, & gloriam Nominis sui, ad utilitatem quoque nostram, totiusque Ecclesiæ suæ sanctæ.

Paulo Post.

Sac. Per omnia sæcula sæculorum.

Min. Amen.

Sac. Dominus vobiscum.

Min. Et cum spiritu tuo.

Sac. Sursum corda.

Min. Habemus ad Dominum.

Sac. Gratias agamus Domino DEO nostro.

Min. Dignum, & justum est.

Absoluta Præfatione, dum Sacerdos dicit Sanctus,

Etus, Minister dat campanula ter signum. Deinde Minister, dum ostendit sacerdos Corpus et Sangvinem, elevabit posteriorem Casulæ partem paululum & dat signum campanula.

Sacerdos post Benedictionem cum corpore Christi
Per omnia sæcula sæculorum.

Min. Amen.

Sacerdos in fine Orationis Dominicæ: Et ne nos inducas in tentationem.

Min. Sed libera nos a malo.

Sacerdos fracta hostia: Per omnia sæcula sæculorum.

Min. Amen.

Sac. Pax Domini sit semper vobiscum.

Min. Et cum Spiritu tuo.

Sacerdos sumpto Calice porrigit vel super Altare Ministro, vel potius offert manu, ut vini partem infundat Sacerdos illa purificatione sumpta iterum abluit pollices super Calicem, Ministro reliquam vini partem super infundente.

Minister data ultima absolutione, reportabit librum ad locum Epistolæ.

Sacerdos lecta post communionem oratione, dicit:
Dominus vobiscum.

Min. Et cum Spiritu tuo.

Sac. Ite missa est, vel Benedicamus Domino

Min. D E O gratias.

Vel Sacerdos in missis pro defunctis dicit; Re-
quiescant in pace,

Et Minister tunc. Amen.

Minister dicto DEO gratias vel Amen. Re-
portat librum ad locum Evangelii, si sit apertus,
quo

quo facto flectet genua, ut accipiat ultimam Benedictionem, cui respondet; Amen.

Deinde Sacerdos: Dominus vobiscum.

Min. Et cum spiritu tuo.

Sac. Initium Sancti Evangelii secundum Joannem; vel Sequentia Sancti Evangelii &c.

Min. Gloria tibi Domine.

Minister finito Evangelio S. Joannis, vel alio tempore conveniente, semper dicit clara voce.

DEO GRATIAS.

Das Einmal Eins.

1	mal	1	ist	1
2	mal	2	ist	4
2	mal	3	ist	6
2	mal	4	ist	8
2	mal	5	ist	10
2	mal	6	ist	12
2	mal	7	ist	14
2	mal	8	ist	16
2	mal	9	ist	18
2	mal	10	ist	20

3	mal	3	ist	9
3	mal	4	ist	12
3	mal	5	ist	15
3	mal	6	ist	18
3	mal	7	ist	21
3	mal	8	ist	24
3	mal	9	ist	27
3	mal	10	ist	30

4	mal	4	ist	16
4	mal	5	ist	20
4	mal	6	ist	24
4	mal	7	ist	28
4	mal	8	ist	32
4	mal	9	ist	36
4	mal	10	ist	40

5	mal	5	ist	25
5	mal	6	ist	30
5	mal	7	ist	35
5	mal	8	ist	40
5	mal	9	ist	45
5	mal	10	ist	50

6	mal	6	ist	36
6	mal	7	ist	42
6	mal	8	ist	48
6	mal	9	ist	54
6	mal	10	ist	60

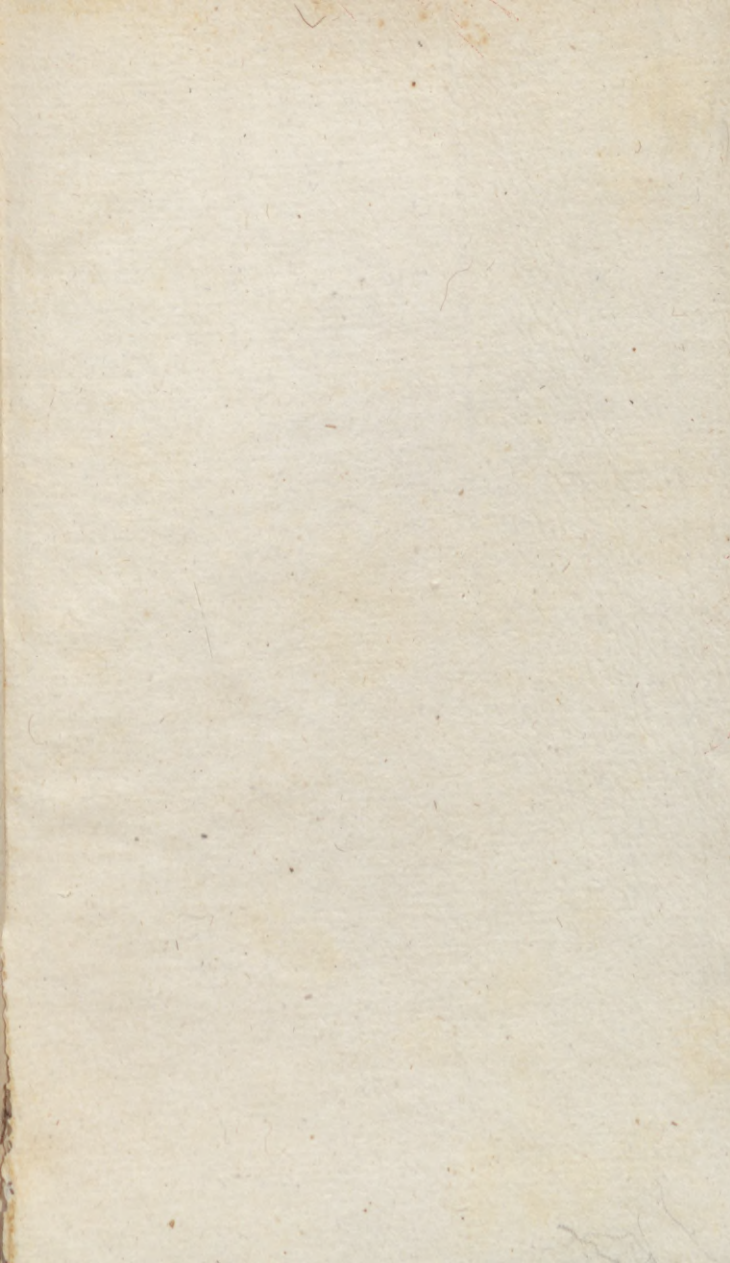
7	mal	7	ist	49
7	mal	8	ist	56
7	mal	9	ist	63
7	mal	10	ist	70

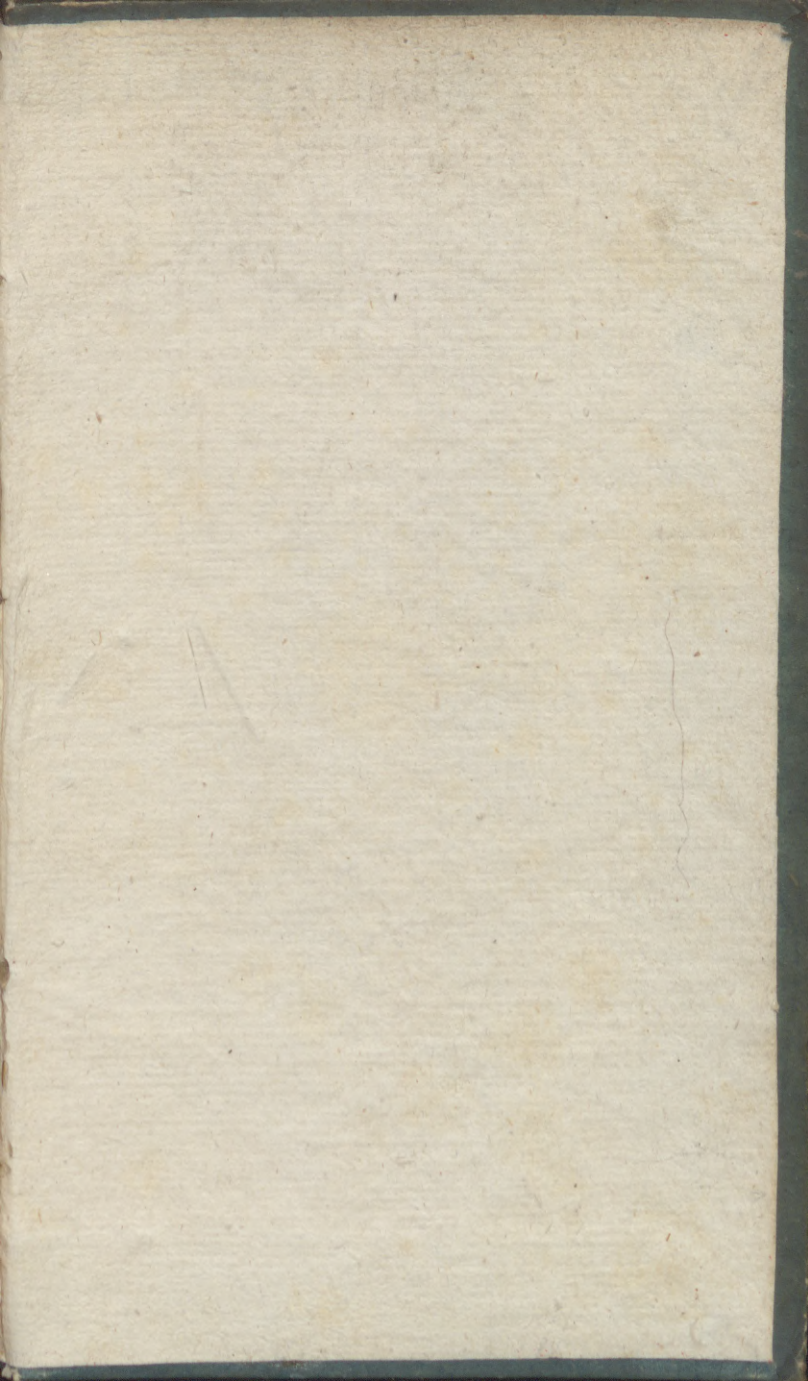
8	mal	8	ist	64
8	mal	9	ist	72
8	mal	10	ist	80

9	mal	9	ist	81
9	mal	10	ist	90

10	mal	10	ist	100
10	mal	100	ist	1000

Verschiedene
Schubücher.

